

Nr 11

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående vissa åtgärder för säkrande av full sysselsättning i Skåne.

I två inom riksdagen väckta, till bankoutskottet hänvisade likalydande motioner nr 10 i första kammaren av herr *Öhman* och herr *Persson, Helmer*, och nr 24 i andra kammaren av herr *Hagberg m. fl.*, har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skulle anhålla om skyndsamt utredning och förslag i syfte att åstadkomma en genomgripande förbättring av vägnätet och för uppförande av anläggningar för högradig rening av avloppsvattnet i Malmöhus och Kristianstads län.

Beträffande de skäl som motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 10.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat yttrande från *arbetsmarknadsstyrelsen* samt *länsstyrelserna i Kristianstads och Malmöhus län*.

Beträffande utvecklingen på arbetsmarknaden i Skåne anför *arbetsmarknadsstyrelsen* följande.

Under det senaste året har avmattningen på arbetsmarknaden medfört en minskad efterfrågan på arbetskraft. Inom Kristianstads och Malmöhus län har emellertid antalet hos arbetsförmedlingarna anmälda arbetslösa under stora delar av fjolåret legat på ungefär samma nivå som motsvarande tid 1957, inom vissa näringsområden tidvis till och med något lägre. Inom speciellt byggnadsverksamheten, som i skånelänen varit mera omfattande än på flera år, har den registrerade arbetslösheten varit betydligt lägre än tidigare. Vid arbetsförmedlingarna i Kristianstads och Malmöhus län hade följande antal medlemmar i byggnadsarbetarnas, murarnas och målarnas kassor anmält sig arbetslösa vid nedan angivna tidpunkter:

nov.	1957	472	jan.	1958	2 531
„	1958	237	„	1958	1 729
dec.	1957	1 446	febr.	1958	3 708
„	1958	824	„	1959	1 199

Den relativt goda sysselsättningen inom byggnadsverksamheten i skånelänen har också medfört en god arbetstillgång inom i första hand byggnadsämnesindustrierna men torde ha inverkat på sysselsättningen även inom andra näringsområden.

I yttrande den 9 mars 1956 över motioner rörande sysselsättningen i Skåne hade styrelsen tillfälle att redogöra för säsongväxlingarna på skånelänens arbetsmarknad och de åtgärder, som då hade vidtagits för att söka eliminera arbetslösheten inom en del fack. Styrelsen nämnde därvid bl. a.

den intensifierade arbetsförmedlingsverksamheten, kurser för friställd arbetskraft samt lokaliseringpolitiska åtgärder.

Sedan dess har arbetsmarknadsmyndigheternas åtgärder fått ökad omfattning. Vid planeringen av den allmänna beredskapen mot arbetslöshet har central betydelse tillmätts en aktiv arbetsförmedlingsverksamhet. I detta syfte har en rad åtgärder vidtagits, främst med sikte på att stimulera arbetskraften till ökad rörlighet. Samtidigt har beredskapsarbetenas omfattning ökat i Skåne. Sålunda var i januari i år 275 arbetslösa placerade i allmänna arbeten i skånelänen mot 87 i fjol; i början av februari hade antalet stigit till 575, varav 210 i vägförstärkningsarbeten, 50 i skogsrojningsarbeten och de övriga i vatten- och avloppsföretag m. m. Kursverksamheten för arbetslösa i skånelänen omfattade vid månadskiftet januari—februari sammanlagt 108 deltagare i kurser — huvudsakligen i verkstadsindustriens yrken — anordnade av överstyrelsen för yrkesutbildning, 152 deltagare i kurser i hushållningssällskapens regi för arbetslösa lantarbetare och 37 deltagare i kurser anordnade vid företaget. Kurser för ca 700 deltagare planeras. För att snabbt erhålla lämpliga lokaler för kursverksamheten har hittills i vinter ett par yrkesskolor byggts som statskommunala beredskapsarbeten.

Arbetsmarknadsstyrelsen finner icke läget på arbetsmarknaden i Skåne motivera tillsättande av en särskild utredning med det av motionärerna angivna syftet.

Länsstyrelsen i Kristianstads län, som bifogar yttranden från vägförvaltningen och distriktsingenjören för vatten och avlopp i länet, anser sig icke kunna förorda bifall till motionernas förslag. Länsstyrelsen har i sitt yttrande visat, dels att en förbättring av sysselsättningsläget inträtt sedan motionerna avlämnades, dels ock att i arbetsmarknadsmyndigheternas regi en rad arbetstillfällen skapats.

Vad beträffar motionärernas hemställan om utredning för att åstadkomma en genomgripande förbättring av vägnätet och för uppförande av anläggningar för höggradig rening av avloppsvattnet anför länsstyrelsen följande.

En stor del av beredskapsarbetena avser vägbyggnader. I sitt yttrande över motionerna uppgiver vägförvaltningen att för närvarande cirka 400 arbetslösa sysselsätts i dessa arbeten. En kraftig ökning av investeringen i vägbyggnader — en ökning som i och för sig är synnerligen önskvärd för att icke säga angelägen — förutsätter en ökning av de ordinarie vägbyggnadsanslagen liksom även av anslagen till vägförvaltningarnas projekteringsavdelningar. Härför behövs emellertid, såvitt länsstyrelsen kan finna, icke någon fristående utredning, som motionärerna synas avse, utan torde planläggningen av den eventuellt ökade investeringsverksamheten kunna ske inom vederbörande statliga vägbyggnads- och arbetsmarknadsmyndigheter.

Samma torde även gälla ökad investeringsverksamhet rörande vatten och avlopp. Inom denna sektor har emellertid utbyggnadsverksamheten under år 1958 varit av stor omfattning. Distriktsingenjören för vatten och avlopp förmodar i sitt yttrande, att omfattningen av utbyggnadsverksamheten under år 1958 sannolikt varit den största hittills. Givetvis är en ytterligare

investering i anläggningar för höggradig rening angelägen och icke omöjlig att åstadkomma. Som distriktsingenjören framhållit bör emellertid utökningen ske planmässigt och på längre sikt och kan icke gärna användas såsom ett instrument att lösa kortsiktiga sysselsättningsproblem.

Länsstyrelsen uttalar i fortsättningen, att arbetslösheten för länets vidkommande icke är anmärkningsvärt stor men att den naturligtvis kan undergå en försämring. Länsstyrelsen följer med uppmärksamhet utvecklingen å arbetsmarknadsfronten. Bland annat med hänsyn till de resurser som arbetsmarknadsmyndigheterna besitter, anser länsstyrelsen någon särskild utredning i de av motionärerna angivna avseendena icke påkallad.

Länsstyrelsen Malmöhus län, som bilagt yttranden från länsarbetsdirektören, länsbostadsdirektören, distriktsingenjören för vatten och avlopp samt vägförvaltningen i länet, framhåller, att en redovisning av behovet av upprustning av vägnätet för länets vidkommande finnes intagen i den år 1957 framlagda utredningen "Vägplan för Sverige". Ytterligare utredning torde icke vara erforderlig. Enligt vad länsstyrelsen under hand inhämtat från vägförvaltningen föreligger för närvarande ett flertal vägbyggnadsföretag färdigprojekterade, som enligt fastställd flerårsplan skall igångsättas före 1962 års utgång. Därest det av sysselsättningspolitiska skäl bedömes lämpligt och ur statsfinansiella synpunkter möjligt att i ökad omfattning insätta för närvarande friställd arbetskraft i vägarbete, finnes alltså möjlighet härtill.

Vad angår motionärernas yrkande om utredning för åstadkommande av anläggningar för höggradig rening av avloppsvattnen i länet åberopar länsstyrelsen vad distriktsingenjören anfört om de svårigheter, som inom hit hörande område föreligger att på kort sikt åstadkomma objekt lämpade att tillgripas vid vikande sysselsättning.

Utskottet. Motionärerna har — mot bakgrunden av sysselsättningsförhållandena i Skåne — föreslagit, att riksdagen hos Kungl. Maj:t skulle anhålla om skyndsamt utredning och förslag i syfte att åstadkomma en genomgripande förbättring av vägnätet och för uppförande av anläggningar för höggradig rening av avloppsvattnet i Malmöhus och Kristianstads län.

Arbetsmarknadsstyrelsen har funnit, att läget på arbetsmarknaden i Skåne är sådant att skäl saknas för tillsättande av den begärda utredningen. De hörda länsstyrelserna har ej heller tillstyrkt bifall till motionerna.

Utskottet vill framhålla att ett flertal åtgärder redan vidtagits av arbetsmarknadsmyndigheterna i anledning av den uppkomna situationen. Dessa åtgärder, som innefattar en aktiv arbetsförmedlingsverksamhet, har intensifierats och tar bl. a. sikte på att stimulera arbetskraften till ökad rörlighet. Beredskapsarbetenas omfattning har ökat i Skåne. Vidare bör näm-

nas den pågående och planerade kursverksamheten för arbetslösa. Utskottet vill också i anslutning till utskottets utlåtande B 9 till förra årets B-riksdag framhålla betydelsen av det utrednings- och planeringsarbete som bedrivs i kommunernas och landstingens regi.

Vad särskilt gäller vägbygget torde utredningsarbetet sedan "Vägplan för Sverige" framlagts främst få inriktas på ett uppföljande av denna plan och något behov av i särskild ordning igångsatt utredningsarbete på detta område föreligger icke. Vägprojekteringen har också fortskridit så långt, att möjligheter finns att insätta friställd arbetskraft i vägarbete, när och i den omfattning detta bedömes lämpligt av sysselsättningspolitiska skäl och med hänsyn till det statsfinansiella läget. Utskottet är medvetet om angelägenheten av att också investeringarna i anläggningar för höggradig rening av avloppsvatten ökas; det utredningsarbete som krävs här för torde komma att utföras av de ansvariga myndigheterna utan någon riksdagens särskilda åtgärd.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 10 och II: 24 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 mars 1959

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Ewerlöf, Boo, Fahlander, Larsson, Nils Theodor, Domö*, Strandler och Danmans;

från a n d r a kammaren: herrar Sköldin, Persson i Appuna, Agerberg, Adamsson, Setterberg i Vilske-Kleva*, Ågren, Börjesson och Lindahl.

---

*) Ej närvarande vid justeringen.